

Nyborg - før & nu

2016

19. årgang 2017

Nyborg – før & nu 2016

Årsskrift for
Østfyns Museer, Nyborg
Nyborg Museumsforening
Nyborg Lokalhistoriske Arkiv
i samarbejde med Nyborg Bibliotek.

19. årgang 2017
Oplag: 900 eksemplarer
ISBN: 978-87-993774-6-6

Redaktion:

Janus Møller Jensen
John Maalø Larsen
Leif Trebbien

Opsætning og tryk: Mark & Storm Grafisk A/S

Udgivet på Nyborg Lokalhistoriske Forlag.

Udgivergruppen:

Kasserer Peter Engel, Nyborg Museumsforening
Biblioteksleder Birgitte Haugbøl, Nyborg Bibliotek
Afdelingsleder Janus Møller Jensen, Østfyns Museer, Nyborg Slot
Arkivleder Leif Trebbien, Nyborg Lokalhistoriske Arkiv

Omslagsillustration:

NYBORG – prospekt fra Pontoppidans »*Den Danske Atlas*«, 1764.

Indholdsfortegnelse

Forord.	5
<i>Af Redaktionen</i>	
Lyden af Christian 3..	7
– Noget om de ældste, bevarede stemmebøger fra Christian 3.s hof 1541.	
<i>Af Knud Hornbeck</i>	
Kapellet på Nyborg Slot	24
<i>Af Kirstin Eliassen og Rikke Ilsted Kristiansen</i>	
Jomfrutårnet ved Nyborg	40
– myter og sagn om et særegent bygningsværk	
<i>Af Peter Engel</i>	
Glimt af Vindinge Skoles historie	48
<i>Af Grete Ebbe Jensen</i>	
Den colombianske forbindelse.	67
– Hvordan en jødisk købmandsslægt fra Nyborg blev magteliten i Colombia	
<i>Af Nicolai Knudsen</i>	
Omklædningshytte 100 år på eksercerplads / idrætsplads	82
<i>Af Allan Nielsen og Erling Lundemann</i>	
»Rødbyen«.	92
– Nyborgs kommunesocialistiske monument	
<i>Af Peter Dragsbo</i>	
Den anden verden.	99
– Nyborg og eventyrenes verden	
<i>Af Janus Møller Jensen</i>	
Årsberetning museum	118
Årsberetning arkiv.	134

Årsberetning museumsforening	135
Forfatterliste	145

Forord

Der har gennem de seneste år været satset stort på kulturarven i Nyborg. Levendegørelsen af byens historie og rige kulturarv er blevet en del af kommunens vækstplan og bosætningsstrategi. Det har medført en række store og små projekter, events, aktiviteter, planer og visioner i hele kommunen, der skal være med til at bære Nyborg frem som en kandidat til optagelse på UNESCOs liste over verdens umistelige kulturarv under det nye slogan: Nyborg – Danmarks Riges Hjerte.

Det er, som om det hele dirrer og sitrer af forventning. Og endelig blev noget af spændingen udløst, da vinderen af arkitektkonkurrencen i slotsprojektet – det store restaurerings- og byggeprojekt omkring Nyborg Slot – blev offentliggjort i marts 2016. Nu var det virkelighed. Det største byggeprojekt på slottet siden Christian 3.s tid i midten af 1500-tallet blev skudt i gang. Hele året har der været massive arkæologiske undersøgelser på Slotsholmen som en del af forarbejdet, inden byggeriet kan gå i gang.

Der er imidlertid også sket meget andet spændende. Borgmestergården står over for den mest omfattende restau-

tering og forandring i mere end 100 år. Der er blevet skiftet tag, bindingsværk, ordnet vinduer, pudset, malet, kommet ny belysning og helt nye udstillinger har erstattet de gamle i store dele af huset. Sammen med en ny grafisk profil og fortælling er det en vigtig del af realiseringen af visionen om at gøre Borgmestergården til en integreret del af slotsprojektet og fortællingen om og iscenesættelsen af hele byrummet omkring slottet.

Nyborg Lokalhistoriske Arkiv er flyttet til nye, større og bedre lokaler, og museet har flyttet kontorer til den gamle politigård i Stendamsgade. Der sker for alvor noget. Samtidig er der stædigt holdt fast i et usædvanlig højt aktivitetsniveau på museet, biblioteket, arkivet og i museumsforeningens regi, der afspejles i øgede besøgstal, medlemstal, brugere, publikationer, udstillinger, medieomtaler og meget andet. Det mangesidige virke kommer også til udtryk i nærværende årskrift, der byder på en farverig buket af lokalhistoriske emner.

I årets udgave kan man læse om Christian 3.s musik, kapellet på Nyborg Slot, om legenderne, der knytter sig

til tårnet Den Hvide Jomfru, Vindinge Gamle Skole, om nyborgslægten Michelsen, der flyttede til Colombia og endte som en del af landets magtelite, om Omklædningshytten på eksercerpladsen, kvarteret Rødbyen i Nyborg og endelig om udstillingen Den Anden Verden, der bragte eventyrene tilbage til Nyborg Slot. Der er selvfølgelig også de obligatoriske

årsberetninger fra museum, arkiv og museumsforening. Hvad enten artiklerne sluges i et stræk, nydes over længere tid, eller der plukkes lidt hist og her efter interesse, håber redaktion og forfattere på, at læseren føler sig både underholdt og gjort lidt klogere på vor fælles fortid. GOD LÆSELYST!

Redaktionen

Fig. 1. Det meste af året har Slotsholmen været gravet op pga. arkæologiske undersøgelser. Det er væltet op af jorden med ny viden om borgen og et par spektakulære fund. Slotsprojektet har fået sin egen hjemmeside <http://slotsprojektet.nyborg.dk/da> og sin egen Facebookprofil, hvor man kan følge med i det hele. Her et blik ud over Slotsholmen fra museets nye kontorbygning, den gamle politigård i Nyborg. Foto: Østfyns Museer.